

**Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка**

СИЛАБУС

**з дисципліни «Історія економіки та економічної думки»
соціально-гуманітарного спрямування,
ступінь вищої освіти - «бакалавр»**

Викладач курсу – Шibaєва Наталія Володимирівна, д.е.н., доцент кафедри економіки та маркетингу (<http://new.khntusg.com.ua/staff/shibaieva-natalija-volodimirivna-2>).

Опис курсу

Приреквізити – базові знання з дисциплін Економічна теорія, Всесвітня історія, Історія України.

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: мікро- та макроекономіка, економіка підприємства, фінанси підприємства, міжнародні економічні відносини.

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги). Вивчаючи дисципліну «Історія економіки та економічної думки», здобувачі вищої освіти набувають знання про еволюцію господарського життя суспільства, основні етапи розвитку продуктивних сил та економічних відносин, зміни форм організації виробництва та зміни в економічній політиці держави. Особливу увагу дисципліна приділяє логіці сприйняття господарського життя різними вченими минулого та сучасності, існуванню різних поглядів на вирішення одних й тих самих економічних проблем, еволюції економічних теорій на їх впливу на державну економічну політику.

Навчальна дисципліна сприяє формуванню навичок самостійного творчого мислення, інтелектуальному розвитку, які необхідні для розуміння закономірностей економічного розвитку сучасного глобалізованого суспільства.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти

знати:

- основні історичні факти та процеси, що характеризують становлення та розвиток господарств країн різних цивілізацій;
- зміст основних шкіл та напрямків економічної думки, в яких знайшли відображення закономірності господарського розвитку країн європейської цивілізації;
- особливості економічного розвитку України, здобутки вітчизняної економічної спадщини, етапи формування вітчизняної економічної думки, наукові пріоритети і внесок українських вчених-економістів у світові економічну теорію та практику;

уміти:

- визначати тенденції і напрями економічного розвитку в конкретно-історичні періоди;
- проводити порівняльний аналіз методологічних принципів основних економічних теорій;
- аналізувати економічні процеси та їх відображення в економічній думці на різних етапах розвитку цивілізацій;
- володіти категоріальним апаратом дослідження історичного розвитку господарства;

- визначити місце та роль національних економік у системі світового господарства;
- виявляти взаємозв'язок та спадкоємність економічної політики держав з теоретичними концепціями минулого та сучасності.

Мета та основні задачі дисципліни «Історія економіки та економічної думки».

Мета – формування наукового світогляду майбутніх фахівців шляхом вивчення і творчого опанування еволюції світової економіки, змісту провідних економічних вчень у конкретно історичних умовах їх виникнення та розвитку.

Завдання:

- на базі системного підходу, діалектичного методу, індукції та дедукції, історичного і логічного методів пізнання, функціонального аналізу забезпечити засвоєння студентами знань щодо загальних закономірностей економічного розвитку;
- формування цілісного уявлення про еволюцію економічної науки на основі усвідомлення закономірностей та загальної логіки розвитку світової економічної думки у єдності домінуючих парадигм та їх теоретичних альтернатив;
- систематизація і аналіз економічних уявлень та ідей на основі висвітлення змісту провідних теоретичних напрямів, течій, шкіл, розкриття їх теоретико-методологічних особливостей, порівняльного аналізу та зіставлення;
- виявлення взаємозалежності, спадкоємності, розбіжності та еволюції економічних теорій, концепцій, вчень;
- поглиблення знань з економічної теорії, інших економічних дисциплін;
- аналіз та розгорнута характеристика новітніх економічних концепцій, виявлення їх теоретичних джерел, методологічних особливостей та тенденцій розвитку;
- формування теоретичних основ аналізу різних економічних поглядів, концепцій, шкіл;
- ознайомлення з сучасними теоріями економічних систем та процесів.

Вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» забезпечує формування таких загальних компетентностей:

здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

здатність приймати обґрунтовані рішення;

здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

За результатами вивчення дисципліни «Історія економіки та економічної думки» здобувачі вищої освіти будуть спроможними розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем; використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності; пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки; усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави; вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Структура курсу Змістовий модуль 1.

Лекції:

Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.

Тема 2. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н. е. – V ст. н. е.). Господарство та економічна думка суспільств Європейської цивілізації в період Середньовіччя (V – XV ст.)

Тема 3. Формування передумов ринкової економіки у країнах Європейської цивілізації (XVI – перша половина XVII ст.)

Тема 4. Розвиток ринкового господарства у період становлення національних держав (друга половина XVII – перша половина XIX ст.).

Тема 5. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX – початок XX ст.).

Змістовий модуль 2.

Лекції:

Тема 6. Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.).

Тема 7. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільства світової цивілізації (перша половина XX ст.).

Тема 8. Розвиток національних економік країн світової цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.).

Тема 9. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX ст. – початок XXI ст.).

Тема 10. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці.

Тема 11. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки XX ст. – початок XXI ст.)

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модуль 1 – 30% семестрової оцінки, модуль 2 – 30% семестрової оцінки, залік – 40% семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL.: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленка. URL.: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ ім. П. Василенка. URL.: <http://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL.: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>